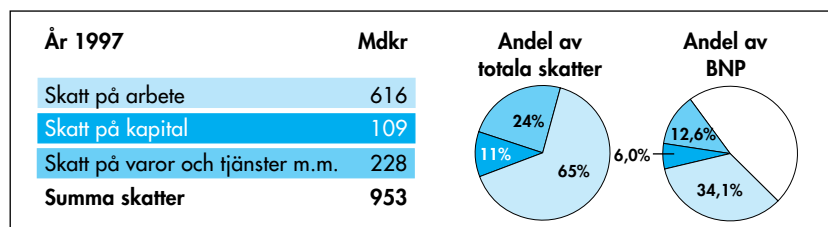

”*Beskattningens konst består i att plocka gåsen
på sådant sätt att man får största möjliga mängd
fjädrar med minsta möjliga väsende.*

JEAN BAPTISTE COLBERT

4 Skatt på kapital

- Nationalförmögenheten, dvs tillgångarna minus skulderna för alla sektorer i samhället, var 4 721 miljarder kr eller 535 000 kr per invånare (år 1995).
- Den *finansiella* nettoförmögenheten i hushållssektorn var 1 349 miljarder kr eller drygt 152 000 kr per invånare (år 1997). De *reala* tillgångarna i hushållssektorn har uppskattats till 1 862 miljarder eller ca 211 000 kr per invånare (år 1995).
- De olika kapitalskatterna på individer och företag uppgick till 109 miljarder kr eller ca 12 300 kr per invånare (år 1997).
- Kapitalskatterna motsvarade sex procent av BNP och utgjorde elva procent av totala skatteuttaget.
- Skatten på företagets vinster "bolagsskatten" uppgick 1997 till nästan 47 miljarder kr och svarade därmed för 43 procent av kapitalskatterna.

4.1 Historik

Beskattning av kapital förekom tidigt, främst i samband med krig eller speciella krissituationer. Hit hör t.ex. de förmögenhetsskatter som utgick på 1570- och 1610-talen för att lösa in Älvsborgs fästning efter krig med Danmark liksom Karl XII:s förmögenhetsskatter på 1710-talet och samma typ av skatt år 1800, när man ville lösa en samhällsekonomisk kris. År 1861 infördes en proportionell skatt med 1 procent på behållen inkomst av kapital och arbete. År 1903 ersattes denna av en progressiv inkomstskatt. År 1911 infördes förmögenhetsskatt samordnad med den statliga inkomstskatten.

I samband med skattereformen 1990-1991 separerades skatt på inkomst av kapital från beskattningen av arbetsinkomster. Skatt på inkomst av kapital bildar således ett eget inkomstslag som numera beskattas fristående och enbart med en proportionell skattesats.

4.2 Skatt på kapital idag

Dagens kapitalbeskattning innefattar skatt på *löpande kapitalinkomster*, skatt på *innehav* av kapital samt skatt som tas ut då *kapitalet byter ägare*. Kapitalskatterna betalas i vissa delar direkt av hushållen. Andra delar av kapitalskatterna betalas administrativt via företagen men belastar slutligt hushållen. Exempel på det senare är t.ex. fastighetsskatten på hyreshus som betalas av ägaren men belastar hushållen via hyrorna. Avkastnings-skatten på pensionsmedel är ett annat exempel. Den betalas av försäkringsbolagen men är en skatt på hushållens pensionssparande. Den del av kapitalbeskattningen som avser företagets vinster, "bolagsskatten", behandlas i kapitel 6.

Redovisningen i detta kapitel baseras i första hand på utfallet av den taxering som gjordes 1998 ("1998 års taxering"), d.v.s. inkomster och skatter hänförliga till inkomståret 1997. Beloppen redovisas endast på riksnivå.

4.2.1 Kapitalskatterna 109 miljarder 1997

I 4.1 Tabell ges en översikt av intäkterna från kapital-skatterna för perioden 1991-1997. Kapitalskatterna inklusive bolagsskatten uppgick 1997 till 109 miljarder kr varav 47 miljarder kr avsåg bolagsskatt.

4.1 Tabell.

Översikt över kapitalbeskattningen 1991-1997 (inkl. bolagsskatten), mkr.

Overview of taxes on capital 1991-1997 (incl. company profit tax). MSEK.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Skatt på kapital - individerna betalningsskyldiga <i>(taxes on capital - paid directly by individuals):</i>								
Skatt på kapitalinkomst, netto (se anm.) <i>(net tax on income from capital)</i>	671	- 6 549	- 6 151	- 258	- 3 108	4 161	11 313	..
Fastighetsskatt <i>(real estate tax)</i>	8 688	9 043	10 616	10 731	10 835	15 037	14 870	..
Förmögenhetsskatt <i>(recurrent tax on wealth)</i>	2 447	2 112	2 785	3 072	3 503	5 034	5 329	..
Arvsskatt <i>(inheritance tax)</i>	1 190	1 000	811	1 000	1 085	1 165	1 573	1 755
Gåvoskatt <i>(gift tax)</i>	372	192	123	120	303	198	222	250
Kupongskatt <i>(special dividend tax)</i>	306	442	344	508	839	1 566	1 663	1 965
Delsumma (subsum)	13 674	6 240	8 528	15 173	13 457	27 161	34 970	
Skatt på kapital - företagen betalningsskyldiga <i>(taxes on capital - paid by companies):</i>								
Fastighetsskatt <i>(real estate tax)</i>	7 424	7 874	3 804	4 197	4 429	8 951	12 210	..
Avkastningsskatt på pensionsmedel <i>(tax on pension fund earnings)</i>	3 090	3 013	5 470	6 313	11 478	13 585	12 293	..
Förmögenhetsskatt <i>(recurrent tax on wealth)</i>	62	62	70	72	81	113	124	..
Skatt på värdepapper <i>(turnover tax on securities)</i>	3 869	311	-	-	-	-	-	..
Skogsavgift <i>(forestry levy)</i>	425	109	-	-	-	-	-	..
Bolagsskatt <i>(company profit tax)</i>	23 503	17 595	26 916	36 828	38 740	36 407	46 509	..
Delsumma exkl. bolagsskatt <i>(subsum excl. company profit tax)</i>	14 870	11 369	9 344	10 582	15 988	22 649	24 628	
Delsumma inkl. bolagsskatt <i>(subsum incl. company profit tax)</i>	38 373	28 964	36 260	47 410	54 728	59 056	71 137	
Skatt på kapital – ofördelat (other taxes on capital)								
Stämpelskatt <i>(stamp duty)</i>	6 840	5 319	4 567	5 287	3 026	2 665	2 624	3 953
Delsumma (subsum)	6 840	5 319	4 567	5 287	3 026	2 665	2 624	3 953
Totalt exkl. bolagsskatt (total excl. company profit tax)	28 544	17 609	17 872	25 755	29 445	49 810	59 598	
Totalt inkl. bolagsskatt (total incl. company profit tax)	58 887	40 523	49 355	67 870	71 211	88 882	108 731	
- andel av BNP <i>(share of GDP)</i>	4,1%	2,8%	3,4%	4,4%	4,3%	5,3%	6,3%	
- andel av BNP reviderad definition <i>(share of GDP revised definition)</i>	3,3%	4,3%	4,2%	5,1%	6,0%	

Anm: Skatt på kapitalinkomst omfattar skatt på räntor och utdelningar netto efter avdrag för skuldräntor samt reavinst (netto för förluster) vid försäljning av värdepapper, fastigheter m.m.

Källa: RSV, RRV.

Av 4.1 Tabell framgår att intäkterna av skatt på kapital har varierat kraftigt mellan åren. Reavinsterna i hushållen (ingår i posten "skatt på kapitalinkomst, netto" i tabellen) har uppvisat stora fluktuationer vilket bl.a. kan tillskrivas regelförändringar. Företagsvinsterna minskade i början av 1990-talet och intäkterna av bolagsskatten gick därmed ned. Därefter har företagsvinsterna ökat kraftigt. Variationerna i den fastighets-skatt som betalas av företagen beror i första hand på regelförändringar.

Nedan redogörs för beskattningen av kapital mer i detalj. Först ges en beskrivning av "nationalförmögenheten" d.v.s. hur samhällets tillgångar och skulder är fördelade i olika sektorer i samhället.

4.3 Nationalförmögenheten och förmögenheten i hushållssektorn

4.3.1 Nationalförmögenheten- samlade tillgångar efter avdrag för skulder

Genom att studera nationalförmögenheten, dvs de samlade fasta och finansiella tillgångarna efter avdrag för skulder, får man en bättre förståelse av de olika inslag som finns i beskattningen av kapital. Ambitionen är att ha en likvärdig beskattning av olika kapitalplaceringar för att motverka sådan skatteplanering som uppstår om olika sätt att placera kapital beskattas olika hårt.

4.2 Tabell visar hur kapitalbildningen ser ut i olika sektorer av ekonomin – hos hushåll, företag och offentlig sektor. Beloppen i tabellen avser tillgångar till marknadspris. Beskattningen (t.ex. fastighetsskatten) baseras i en del fall inte på det direkta marknadsvärdet. Vissa av tillgångarna, t.ex., specialbyggnader såsom kyrkor, sjukhus och skolor, belastas inte alls med någon kapitalskatt. Uppgifterna om nationalförmögenheten avser 1995. Uppdaterade uppgifter kommer att finnas först om ett par år.

535 000 kr per invånare

Nationalförmögenheten värderad till marknadspris uppgick 1995 till netto 4 721 miljarder kr vilket utslaget per invånare motsvarar 535 000 kr. Kvoten mellan nationalförmögenheten och bruttonationalprodukten, som kan ses som ett mått på kapitaluppbyggnaden i förhållande till den årliga produktionen, var detta år räknat för hela ekonomin 2,9. Realkapital och naturtillgångar (A+B+C i tabellen d.v.s. byggnader, maskiner, transportmedel, skog, mark m.m.) hade ett sammanlagt värde på 603 000 kr per invånare varav hushållens ägande motsvarade 191 000 kr, företagens 283 700 kr per invånare och offentliga sektorns 128 400 kr per invånare. Skuldkvoten dvs skulderna i förhållande till tillgångarna var för nationen som helhet 68 procent. Skuldkvoten i hushållssektorn var 24 procent.

Sammanställningen avser 1995. Värdet på olika tillgångar kan förskjutas snabbt till följd av förändringar i fastighetspriser och kurserna på värdepapper.

4.2 Tabell.

Nationalförmögenheten vid ingången av 1995 uppdelad på kapitaltyp och sektor, mdkr.

National wealth by type of capital and sector 1995, BSEK.

	Hushållen	Icke-finansiella företag	Finansiella institutioner	Staten	Kommuner	Socialförsäkr. insttit.	Summa
	Households	Non-financial enterprises	Financial institutions	Central govern.	Local govern.	Social sec. funds	Sum
A. Fast realkapital (byggnader, maskiner, transportmedel) (Tangible fixed produced assets)	1 097	1 825	66	254	602	1	3 846
B. Rörligt realkapital (Stocks)	9	200		2	1		213
C. Ej reproducerbara tillgångar (jordbruksmark, skog, malmgruvor, övrig mark) (Tangible non-produced assets)	576	410		31	241		1 258
D. Finansiella tillgångar (Financial assets)	1 778*	2 340	4 114	407	143	563	9 344
E. Finansiella skulder (Financial liabilities)	- 831	- 4 184	- 3 478	- 1 291	- 153	- 3	- 9 940
Total förmögenhet, netto (Net worth)	2 630	591	702	-597	833	562	4 721
Dito i kr per invånare (Net worth in SEK per inhabitant)	298 300	67 000	79 600	- 67 700	94 500	63 700	535 500
Andel av förmögenheten i resp sektor (Share of net worth by sector)	56%	13%	15%	- 13%	18%	12%	100%
Vissa relationstal för förmögenhetsbildningen:							
Materiella tillgångar som andel av totala tillgångarna (Non-financial assets in relation to total assets)	49%	51%	2%	41%	86%	0%	36%
Skuldkvot (skuld i förhållande till tillgångar) (Liabilities in relation to assets)	24%	88%	83%	186%	16%	1%	68%

* I de finansiella tillgångarna för hushållssektorn ingår i denna tabell bostadsrätter till ett värde av 180 mdkr

Källa: Statistiska centralbyrån. Realkapital och förmögenhet 1980-1995.

4.3.2 Hushållssektorns tillgångar och skulder

Hushållssektorns kapital består dels av finansiella tillgångar och finansiella skulder och dels av fast egendom, främst i fastigheter. Med finansiella tillgångar avses bankmedel, försäkringssparande och värdepapper etc. och med finansiella skulder lån i bank eller liknande. Hushållen har också andra tillgångar som beaktas i förmögenhetssammanhang t.ex. bostadsrätter, bilar, båtar och konst. 4.3 Tabell visar den *finansiella delen* av hushållens kapital åren 1992-1997.

Hushållssektorns finansiella tillgångar 2 251 miljarder

Hushållssektorn hade vid utgången av år 1997 finansiella tillgångar (banksparande, värdepapperinnehav, försäkringssparande m.m.) på 2 251 miljarder kr vilket motsvarar 254 400 kr per invånare. De finansiella skulderna uppgick till ca 900 miljarder kr eller 102 000 kr per invånare. Hushållens finansiella nettoförmögenhet motsvarade därmed 1 349 miljarder kr eller 152 500 kr per invånare. De finansiella förmögenheten har ökat med 450 miljarder kr mellan 1995 och 1997. Ökningarna förklaras främst av kraftig värdeökning och inflöde i börsaktier och fonder. Åren 1996 och 1997 har hushållen ökat på sina lån efter flera år med sjunkande belåning.

Senaste uppskattning av storleken på det fasta realkapitalet (värderat till marknadspris) i hushållssektorn härrör från 1995 (4.4 Tabell). Det fasta realkapitalet i form av fastigheter, bilar, mark, bostadsrätter m.m. hade detta år ett uppskattat värde på 1 862 miljarder kr eller 211 200 kr i genomsnitt per invånare.

4.3 Tabell.

Hushållssektorns, inkl. hushållens intresseorganisationers, finansiella tillgångar och skulder 1992-1997, ställning vid årets slut.

Households, incl. private non-profit institutions serving households, financial assets and liabilities, outstanding values at the end of the year.

	Totalt, mdkr					Per inv, kr	
	Total, BSEK					Per inhabitant, SEK	
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1997
FINANSIELLA TILLGÅNGAR FINANCIAL ASSETS							
Kontanter (Currency)	56	59	67	65	52	55	6 200
Banktillgodohavanden (Deposits)	409	412	425	421	453	433	48 900
Allemanssparande (National savings accounts)	72	68	54	50	44	32	3 600
Obligationer, förlagsbevis m.m. (Bonds (long term))	106	112	132	160	156	145	16 300
Aktier, andelar och insatser (Shares and other equity)	306	410	439	427	572	799	90 300
– börsnoterade, svenska (Swedish quoted)	105	183	209	237	315	433	48 900
– ej, börsnoterade svenska (Swedish non-quoted)	171	187	192	155	205	290	32 70
– varav fondandelar (there of mutual funds)	89	124	125	128	168	262	29 600
– utländska (foreign)	31	41	39	34	51	77	8 700
Försäringssparande (Insurance savings)	194	217	240	296	352	428	48 300
– svenska (domestic)	188	207	224	279	334	409	46 200
– utländska (foreign)	6	10	16	17	18	19	2 100
Lån till företag, finanssektorn, kommuner (Loans)	19	18	15	15	22	23	2 600
Handelskrediter (Trade credit)	3	4	4	4	4	4	500
Övrigt inkl. restpost (Other accounts recievable incl. discrepancies)	181	238	256	289	321	332	37 600
Summa finansiella tillgångar (Total financial assets)	1 344	1 538	1 632	1 726	1 978	2 251	254 400
SKULDER LIABILITIES							
Handelskrediter (Trade credit)	7	8	8	9	9	9	1 100
Lån (Loans)	840	831	824	821	844	893	100 900
Summa skulder (Total liabilities)	848	839	832	829	853	902	102 000
FINANSIELL NETTOFÖRMÖGENHET NET FINANCIAL WEALTH	496	699	799	897	1 124	1 349	152 500

Källa: Statistiska centralbyrån. Finansräkenskaper.

4.4 Tabell.

Hushållssektorns, inkl. hushållens intresseorganisationer, reala tillgångar till marknadsvärde vid ingången av 1995.

Households, incl. private non-profit institutions serving households, market value of tangible assets at the beginning of 1995.

	mdkr	per invånare, kr
	BSEK	per inhabitant, SEK
Fast realkapital (Tangible fixed produced assets:)	1 097	124 400
– varav byggnader och anläggningar (of which building and construction)	1 045	118 500
– varav maskiner, transportmedel (of which machinery, transport equipment)	52	5 900
Rörligt realkapital (Stocks)	9	1 000
Ej reproducerbara tillgångar (jordbruksmark, skog, övrig mark) (Tangible non-produced assets (agricultural land, timber tracts etc.))	576	65 300
Bostadsrätter* (Tenant ownership rights)	180	20 400
Summa reala tillgångar Sum tangible assets	1 862	211 200

* Bostadsrätter har här hänförs till reala tillgångar även om de strikt definitionsmässigt är att betrakta som en finansiell tillgång.

Källa: Statistiska centralbyrån. Realkapitalstock och förmögenhet 1980-1995.

Hushållens skatt på kapital 32 miljarder 1997

Den skatt på kapital som direktdebiteras hushållen består i första hand av fastighetsskatt, skatt på räntor, utdelningar och reavinst, skattereduktion för skuld-räntor samt förmögenhetsskatt. Sammantaget uppgick dessa skatter 1997 till inemot 32 miljarder kr. 4.5 Diagram visar hur stora dessa skatter i genomsnitt är för olika åldersgrupper. Genomsnittet för hela befolkningen är ca 3 500 kr.

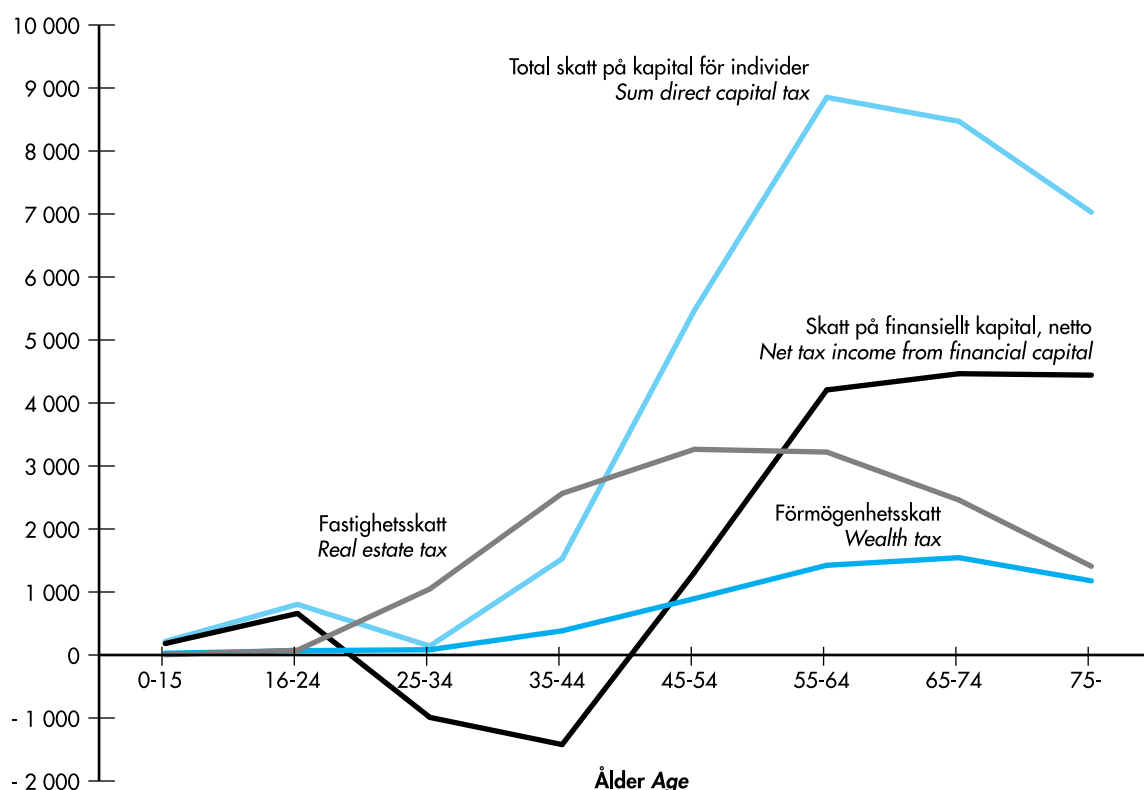
Skatten på kapital som debiteras individerna har en klar livscykelprofil. I ungdomsåren är skatten på kapital liten. I trettioårsåldern börjar man skaffa fastighet och skuldsätta sig. Totala skatten på kapital inklusive fastighetsskatt och förmögenhetsskatt är genomsnittligt sett lägst i åldrarna 25-34 år. Därefter kommer hushållen in i en konsolideringsfas och skatten som tas ut på deras kapital ökar. För pensionärerna kan noteras en nedgång i fastighetsskatt beroende på att man byter boendeform.

Kapitalavkastningen och skatten på kapital för individer är starkt koncentrerad till höginkomsttagare (se 4.21 Tabell i tabellbilaga). Av totala antalet inkomsttagare hade 1997 strax över 1 procent förvärvsinkomster över en halv miljon. Dessa inkomsttagare hade ca 6 procent av förvärvsinkomsterna i landet men betalade 21 procent av de skatter som tas ut på individernas kapital.

4.5 Diagram.

Skatt på kapital för individer i olika åldersgrupper år 1997, medelvärden, kr.

Average taxes on capital for individuals by age-group in 1997, in SEK per inhabitant.

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet återfinns i 4.20 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

Källa: Bearbetningar av SCB:s Storurval 1997.

4.4 Fastighetsskatt

Fastighetsskatt med den utformning den har idag introducerades i samband med skattereformen 1991. Småhusen hade tidigare – från mitten av 1950-talet – beskattats som en särskild egen förvärvskälla enligt en schablonmetod som innebar att på inkomstsidan togs upp en schablonberäknad avkastning beroende på taxeringsvärdet och att avdrag gavs för räntekostnader kopplade till fastighetsinnehavet.

4.4.1 Taxeringsvärdet 75 procent av marknadsvärdet

Underlaget för fastighetsskatt utgörs av ett taxeringsvärde som i princip skall uppgå till 75 procent av marknadsvärdet. Avgörande för marknadsvärdet är byggnadens storlek, kvalitet och dess läge. Taxeringsvärdena fastställs vid de s.k. allmänna fastighetstaxeringar som genomförs med sex års mellanrum. Allmän fastighetstaxering äger rum olika år för olika fastighetstyper. Underlaget för de allmänna fastighetstaxeringarna är dels deklARATIONER ÖVER FASTIGHETERNAS BESKAFFENHET DELS S.K. VÄRDEOMRÅDEN SOM BESTÄMTS SÅ ATT VÄRDEFÖRHÅLLANDENA INOM ETT OMRÅDE ÄR LIKARTADE. Det taxeringsvärde som fastställs i samband med den allmänna fastighetstaxeringen kallas "basvärde".

Fr.om. 1996 är principen att taxeringsvärdena skall räknas om årligen (s.k. rullande fastighetstaxering) med hänsyn till hur priserna utvecklas¹. Den rullande fastighetstaxeringen omfattar både småhus, hyreshus och lantbruk. Förändringarna i taxeringsvärdena mellan enskilda år skall beaktas löpande i stället för med de längre tidsintervaller som skulle bli fallet om endast de allmänna fastighetstaxeringarna skulle ges genomslag. Så har dock inte blivit fallet.

Taxeringsvärdena för småhus har inkomståren 1998-2000 frysts på samma nivå som gällde 1997. Även för hyreshusen (bostadsdelen) har taxeringsvärden 1998 och 1999 bibehållits på samma nivå som 1997. Enligt det tidschema som gäller för hyreshusen skulle taxeringsvärdena år 2000 utgå från resultatet av den nya

allmänna fastighetstaxering som genomförs för hyreshusen detta år. I budgetpropositionen har för år 2000 föreslagits att fastighetsskatten skall beräknas på det lägsta av 1999 års värde och det nya värde som fastställs för år 2000.

För närvarande pågår två utredningar inom bostadsbeskattningsområdet. Den ena ser över taxeringsförslaget. Den andra ser över fastighetsbeskattningen och har bl.a. i uppdrag att analysera neutraliteten mellan olika upplåtelseformer. Den senare utredningen skall även överväga om det finns något lämpligt sätt att förbättra villkoren för fastboende i attraktiva kustområden.

4.4.2 Olika skattesatser för olika fastighetstyper

Fr.o.m. 1994 har, med undantag för åren 1996 och 1997, fastighetsskatten på småhus varit 1,5 procent. Åren 1996 och 1997 var motsvarande skattesats 1,7 procent. För bostäder i hyreshus var fastighetsskatten t.o.m. år 1998 densamma som för småhusen. År 1999 sänktes skattesatsen för hyreshusen till 1,3 procent och i budgetpropositionen har för år 2000 föreslagits en ytterligare sänkning till 1,2 procent.

För nybyggda hus är av bostadspolitiska skäl skatten nedsatt under de första tio åren. Ingen fastighetsskatt utgår de fem första åren och halv skatt (0,85%) utgår de följande fem åren. För hyresfastigheter som hör till krisårgångarna 1989 och 1990 har tidsperioden då man betalar halv fastighetsskatt dock förlängts t.o.m. år 2000.

Sedan 1996 beskattas också kommersiella lokaler och industrifastigheter. Skattesatsen för kommersiella lokaler är 1,0 procent och för industrienheter 0,5 procent. Inkomståret 1997 infördes också en särskild fastighetsskatt på markvärdet för vattenkraftverk 1997 på 3,42 procent. Denna skatt ersatte en tidigare produktionskatt på el från dessa vattenkraftverk. Den särskilda fastighetsskatten på markvärdet för vattenkraftverk sänktes till 2,21 procent 1998 och till 0,5 procent från 1999. Därmed blir skattesatsen densamma som för industrienheter.

4.6 Tabell.

Tidsschema för de allmänna fastighetstaxeringarna.

Time schedule for general real estate assessment by type of estate.

Fastighetstyp	Nästa allmänna fastighetstaxering		Senaste allmänna fastighetstaxering	
	genomförandeår	taxeringsvärdenivå	genomförandeår	taxeringsvärdenivå
Type of real estate	Next general real estate assessment carried out in	pricelevel of assessment	Latest general real estate assessment carried out in	pricelevel of assessment
Hyreshusenhet (<i>apartment buildings</i>)	2000	75% av prisläget 1998	1994	75% av prisläget 1992
Industrienhet (<i>industries</i>)	2000	75% av prisläget 1998	1994	75% av prisläget 1992
Specialenhet (<i>special units</i>)	2000	–	1994	–
Småhusenhet (<i>one- or two-dwelling buildings</i>)	2002	75% av prisläget 2000	1996	75% av prisläget 1994
Lantbruksenhet (<i>unit for agriculture and forestry</i>)	2004	75% av prisläget 2002	1998	75% av prisläget 1996

¹ Den rullande fastighetstaxeringen beaktar den faktiska prisutvecklingen i olika prisutvecklingsområden med i princip ett och ett halvt års eftersläpning. För inkomståret 1998 tar den rullande omräkningen hänsyn till prisnivån på fastigheter perioden 1 juli 1996 - 30 juni 1997 (den s.k. nivåperioden). År 1999 baseras den rullande omräkningen på nivåperioden 1 juli 1997 - 30 juni 1998 osv.

4.7 Tabell.

Skattesatser (%) för fastighetsskatten 1994-2000.

Tax rates (%) on real estate 1994-2000.

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Småhus inkl. mangårdsbyggnad på lantbruk (one and two-dwelling buildings)	1,50	1,50	1,70	1,70	1,50	1,50	1,50
Hyreshus, bostadsdel (apartment buildings, dwellings)	1,50	1,50	1,70	1,70	1,50	1,30	1,20*
Kommersiella lokaler (premises)	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Industrienheter, utom vissa delar av elproduktionsenheter (industries)	0,00	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Vattenkraftverk – markvärdet (hydro-electric power stations)	0,00	0,00	0,50	3,42	2,21	0,50	0,50

* Enligt förslag i budgetpropositionen hösten 1999

Fastighetsskatten 27 miljarder 1997

Fastighetsskatten på småhus är att se som en integrerad del av kapitalinkomstbeskattningen. Nivån på fastighetsskatten har ursprungligen valts i perspektiv av att uppnå en likformighet mellan hushållens alternativa sparformer.

4.8 Tabell visar skatteunderlaget för fastighetsskatt och fastighetsskatt inkomståret 1997 fördelat på olika fastighetstyper. Individerna står som ägare i första hand till småhus. Fastighetsskatten på hyreshus bärs indirekt av hushållen via hyran. Fastighetsskatten på lokaler och industrier inverkar på företagets vinster (och därmed på intäkterna av bolagsskatten) och påverkar priserna på företagets produkter.

Fastighetsskatten uppgick enligt taxeringsutfallet för inkomståret 1997 till 27 miljarder kronor varav 54 procent hänförligt till småhus, 21 procent hyreshus, 11 procent lokaler, 5 procent industrier och 9 procent till vattenkraftverk.

4.8. Tabell.

Fastighetsskatten år 1997 med fördelning på fastighetstyp.

Real estate tax 1997 by type of estate.

		Skattesats Taxrate	Beskattnings- underlag, mdkr Taxable value, BSEK	Fastighetsskatt, mkr Real estate tax, MSEK
Småhus inkl. bostadshus på lantbruk	“Normal”	1,7%	867	14 733
	Nybyggda	0,0%	41	0
	Utland	1,7%	2	26
	avgår skattereduktion*			- 30
Summa småhus (sum one- and two-dwelling buildings)			909	14 729
Hyreshus exkl. lokaler	“Normal”	1,7%	308	5 244
	Övergångsregler	0,85%	45	381
	Nybyggda	0,0%	99	0
Summa hyreshus (sum apartment buildings)			453	5 626
Lokaler (premises)		1,0%	285	2 846
Industrier (industries)		0,5%	283	1 414
Vattenkraftverk (hydroelectric power stations)		3,42%	73	2 482
Summa Sum			2 002	27 096

*) Om taxeringsvärdet blev kraftigt höjt vid 1996 års allmänna fastighetstaxering

Anm: Slutsumman i uträknad fastighetsskatt är något högre än den fastighetsskatt som redovisas i tabell 4.1. Skillnaden består av avräkning enligt dubbelbeskattningsavtal av skatt som betalats till utlandet.

Källa: RSV, underlag för taxeringsutfallet för inkomståret 1997.

4.4.3 Stora skillnader i värdena på småhus

Värdena på småhus är en central komponent bland hushållens kapitaltillgångar och för hushållens ekonomi. Totalt fanns 1998 i landet nästan 1,9 miljoner småhus med byggnadsvärde över 50 000 kr.

4.9 Tabell.

Bebyggda småhusenheter (1-2 familjshus och fritidshus, byggnadsvärde minst 50 tkr), 1998.

Number of one- and two-dwelling buildings and buildings for seasonal use (value of building at least 50 KSEK), 1998.

	Antal, tusental	Totalt tax.värde, mdkr	Medel- värde, tkr
	Number, thousands	Total assessed value, BSEK	Average value, KSEK
Småhus helårsbostad (one- and two-dwelling buildings for permanent use)	1 516	702	463
Fritidshus (buildings for seasonal use)	369	99	270
Samtliga	1 884	802	426

Källa: Statistiska centralbyrån. Rikets fastigheter 1998

Värdena på småhus varierar över landet². Det genomsnittliga småhuset för permanentboende har ett taxeringsvärde på 463 000 kr. Taxeringsvärden över genomsnittet återfinns i Stockholms, Uppsala, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. Stockholms län har det högsta genomsnittliga taxeringsvärdet, 780 000 kr och Västernorrlands län det lägsta, 314 000 kr.

Fritidshuset har ett genomsnittligt taxeringsvärde på 270 000 kr. Spridningen ligger mellan 159 000 kr för Norrbottens län och 411 000 kr för Stockholms län.

De stora skillnaderna i taxeringsvärden mellan olika områden för fastigheter med likartade bruksvärden gör att det är svårt att finna en utformning av beskattningen av fastigheter som uppfattas som rättvis³. Utifrån perspektivet att ett hus är en kapitaltillgång som skall beskattas likformigt med andra kapitaltillgångar och för att undvika skatteplanering bör fastighetsskatten utgå från ett värde som har kopplingar till marknadsvärdet. En beskattning utifrån marknadsvärdet kan i en del fall vara svårförenligt med en bruksvärdesorienterad syn på boendet.

Omsättning och prisutveckling på småhus

Sett över en längre period försäljs i genomsnitt under ett år ca 60 000 småhus eller ca tre procent av småhusbeståndet. Men antalet försäljningar har varierat över åren (se 4.10 Tabell).

4.10 Tabell.

Antal försäljningar av småhus åren 1981-1998.

Number of sales of one- and two-dwelling buildings and buildings for seasonal use 1981-1998.

År Year	Permanentbostad Owner occupied	Fritidshus Seasonal	Summa Total
1981	40 679	9 410	50 089
1982	45 780	11 102	56 882
1983	47 637	11 325	58 962
1984	49 711	11 530	61 241
1985	49 127	10 741	59 868
1986	57 121	13 899	71 020
1987	54 850	14 618	69 468
1988	59 564	15 271	74 835
1989	59 184	14 789	73 973
1990	54 295	11 350	65 645
1991	57 213	12 251	69 464
1992	33 262	7 505	40 767
1993	35 651	8 432	44 083
1994	42 738	9 722	52 460
1995	41 877	10 124	52 001
1996*	48 839	11 319	60 158
1996**	46 622	8 538	55 160
1997	54 672	10 192	64 864
1998	48 578	9 322	57 900
Genomsnitt Average	48 811	11 128	59 939

* Enligt 1995 års taxeringsregler

** Enligt 1996 års taxeringsregler

Källa: Statistiska centralbyrån. Fastighetsprisstatistik.

Perioden 1986-1991 var omsättningen hög – i genomsnitt nästan 71 000 villor och fritidshus per år. Perioden 1992-1995 i samband med den ekonomiska krisen sjönk nivån till ca 47 000 i snitt per år. Det såldes färre fastigheter 1998 jämfört med 1997. En förklaring till minskningen är att många fastighetsaffärer avslutades under 1997 på grund av att den tillfälligt sänkta lagfartskostnaden upphörde vid årsskiftet 1997/98. Därav följer att motsvarande mindre avslut gjordes under början av 1998.

Priserna på småhus har också varierat kraftigt i olika perioder vilket framgår av 4.11 Diagram. Diagrammet visar prisutvecklingen på småhus och fritidshus i fasta priser (i förhållande till den allmänna prisutvecklingen mätt med konsumentprisindex). Mer detaljerade uppgifter om prisutvecklingen på egna hem och fritidshus i löpande och fasta priser återfinns i 4.25 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

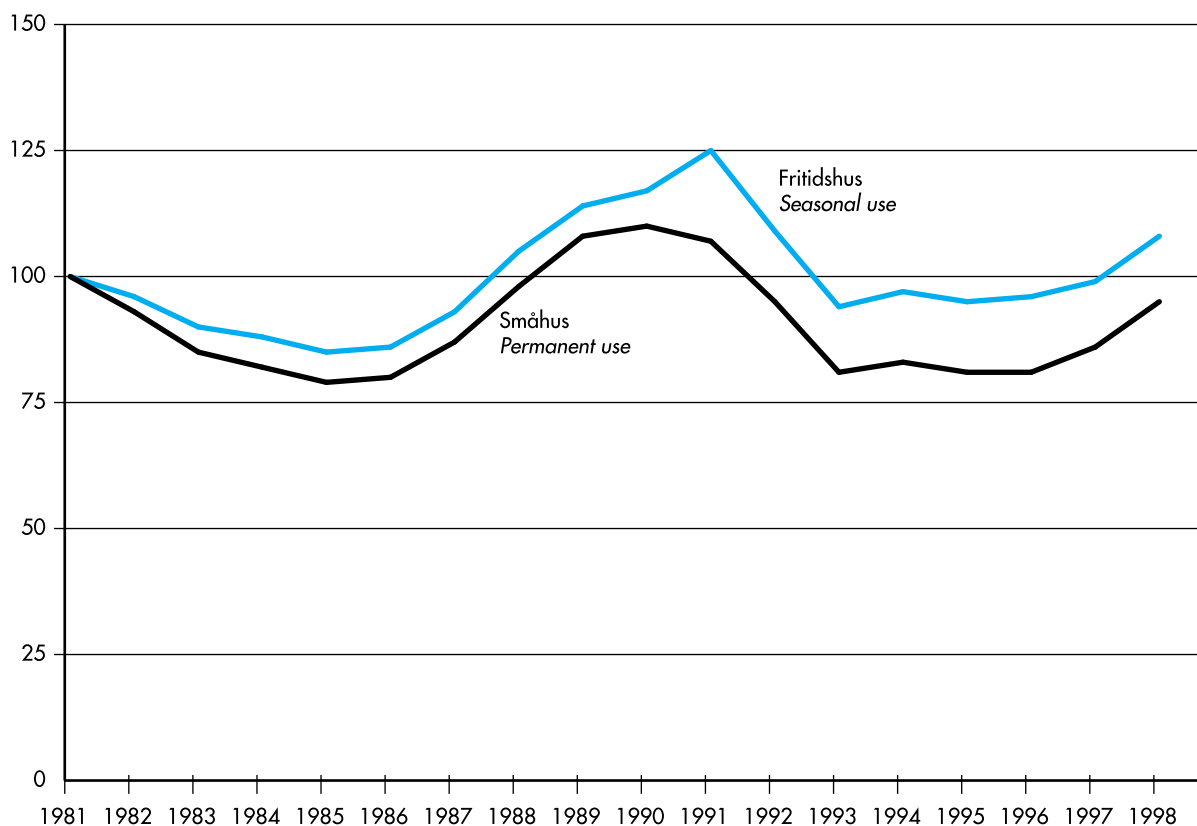
2) Källa: Statistiska centralbyrån, Rikets fastigheter 1998.

3) I 4.24 Tabell i tabellbilagan redovisas fastighetsskatt per kvm värdeyta i olika län år 1996.

4.11 Diagram.

Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1998, fasta priser, index 1981=100.

Real estate price index for one- and two dwelling buildings 1981-1998, fixed prices, index 1981-100.

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet finns i 4.25 Tabell i tabellbilagan i detta kapitel.

Källa: Statistiska centralbyrån. Fastighetsprisstatistik.

En viktig orsak till variationerna i priser har varit läget på kreditmarknaden. Under första hälften av 1980-talet var det svårt att låna. Huspriserna sjönk räknat i fasta priser. I mitten av 1980-talet avreglerades kreditmarknaden och i spåren av avregleringen blev det lätt att få lån samtidigt som realräntorna var låga. Huspriserna steg snabbt – betydligt snabbare än konsumentprisindex. Priserna hamnade på topp 1991. Bakslaget kom hösten 1992 när räntorna drevs upp i samband med den ekonomiska krisen i början 1990-talet. Åren 1992 och 1993 sjönk priserna på egna hem i löpande priser med i genomsnitt ca 20 procent. Därefter har priserna till följd av sjunkande räntor återhämtat sig. Priserna 1998 är uppe i nivån de hade 1990. Sett från början av 1980-talet till 1998 har de genomsnittliga priserna på egna hem och fritidshus utvecklats i stort sett i takt med KPI.

Mönstret i prisförändringarna är likartat i hela landet även om nivåerna varierar mellan regionerna. Mer detaljerade uppgifter om prisutvecklingen i olika regioner återfinns i 4.26 Tabell i tabellbilaga till detta kapitel.

4.5 Beskattningen av hushållens finansiella kapitalinkomster och skulder

4.5.1 Sammansättningen av hushållens finansiella förmögenhet

Hushållens finansiella tillgångar har ändrat sammansättning över åren. 4.12 Tabell visar hushållens finansiella tillgångar och skulder uttryckt som andel av bruttonationalprodukten. Jämfört med 1970- och 1980-talen har hushållen numera betydligt mer av sitt finansiella kapital placerat i aktier, fondandelar, obligationer och försäkringssparande. Banksparandet har gått tillbaka som kapitalplaceringsform.

4.12 Tabell.

Hushållssektorns finansiella förmögenhetsstruktur 1970-1997, procentuella andelar av BNP.

Households, financial wealth structure 1970-1997, percentage of GDP.

	1970	1975	1980	1985	1990	1995	1997
Tillgångar (Assets):	85,4	78,5	69,7	82,2	85,0	100,9	123,5
varav (of which)							
- kassa, bank (currency and deposits)	48,2	45,2	39,8	36,8	35,8	32,5	29,9
- statskuldväxlar m.m. (short term securities)	0,0	0,0	0,0	0,8	0,3	0,0	0,0
- obligationer (bonds)	5,0	5,9	8,2	9,0	6,7	9,7	8,3
- börsaktier och fondandelar (shares and other equity)	7,5	8,3	5,3	15,0	17,4	22,2	40,0
- lån (loans)	2,3	3,0	3,4	3,3	3,2	0,9	1,3
- handelskrediter, försäkringssparande m.m. (other accounts receivable)	22,3	16,1	13,0	17,3	21,6	35,7	43,9
Skulder (Liabilities)	46,5	51,5	54,3	54,2	63,2	50,3	51,9
Finansiell förmögenhet (Net financial assets)	38,9	26,9	15,3	28,1	21,8	50,7	71,6

Källa: SCB. Finansräkenskaper 1997.

Beskattningen av hushållens kapitalinkomster påverkas av förändringen. Med förskjutningen av sparandet från bank till värdepapper blir beskattning av värdestegringar "reavinster" en mer central komponent i kapitalbeskattningen än tidigare. Avkastningsskatten på pensionsmedel hos pensionsfonder, som infördes i samband med skattereformen 1991, är en annan beståndsdel i kapitalbeskattningen som blivit viktigare. Denna skatt syftar till att göra beskattningen mera likformig mellan det direkta sparandet och försäkringssparandet i pensioner. För att upprätthålla likformigheten i beskattningen av hushållens olika tillgångstyper med den sammansättning som numera finns har utbyggnaden av systemet med kontrolluppgifter från banker m.fl. varit väsentlig (se beskrivning i kapitel 3).

4.5.2 Skatt på finansiella kapitalinkomster

Inkomstrentor, utdelningar samt realisationsvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till ett eget inkomstslag "inkomst av kapital". I inkomstslaget kapital beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs s.k.

räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares egna kapital mellan inkomstslagen kapital och näring. Avdrag i inkomstslaget kapital får göras för skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, realisationsförluster samt vissa förvaltningskostnader.

Proportionell skatt på inkomst av kapital

Inkomstslaget kapital bildar sedan skattereformen 1991 ett skatteunderlag, på vilket skatteuttaget är proportionellt. Om inkomsterna är större än utgifterna utgår skatt på nettobeloppet. Är däremot utgifterna större än inkomsterna erhålls på motsvarande sätt en skattereduktion. Skattereduktionen på kapital dras av från skatten på förvärvsinkomst (och fastighetsskatt). Dock finns en begränsning som innebär att skattereduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kr endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Vid 1991 års skattereform sattes kapitalskattesatsen för såväl skatt som skattereduktion till 30 procent. Vissa smärre avvikelser i kapitalinkomstbeskattningen kom under åren 1992 och 1993. Bl.a. sänktes reavinstskatten och skatten på utdelning för svenska aktier till 25 pro-

cent. Inkomståret 1994 skedde en rad större förändringar på kapitalkatteområdet. Skattesatsen sänktes för realisationsvinster på svenska aktier till 12,5 procent och skatten på reavinst vid försäljning av villor och bostadsrätter till 15 procent. Vidare slopades den s.k. dubbelbeskattningen av utdelningsinkomster från svenska aktier. Tekniskt skedde detta genom att svenska aktier befriades från kapitalskatt vid taxeringen i individbeskattningen. Från och med år 1995 återställdes emellertid kapitalskattesatsen till att i huvudsak vara 30 procent.

För småhus gäller att reavinstskatten är 30 procent men beskattningsunderlaget tas endast upp till hälften av den nominellt beräknade vinsten. Denna regel har sin grund i de avvägningar som gjordes när de s.k. takregler, som infördes i samband med skattereformen, slopades. För reavinst vid försäljning av närings- och hyresfastigheter sätts beskattningsunderlaget till 90 procent av vinsten. Allemanssparandet som infördes 1984 var skattebefriat fram till 1990. I samband med basbreddningarna i skattereformen beslutades att räntan på allemanssparandet skulle beskattas men endast med 20 procent. Fr.o.m. år 1993 beskattas räntan på allemanssparandet i likhet med annan ränta med 30 procent. Allemanssparandet har avvecklats som särskild sparform under 1998. Andelar i allemansfonder, som tidigare haft en gynnad skatteställning, ger fr.o.m. inkomståret 1997 inte längre skatterabatt. Både utdelning och reavinst beskattas, precis som övriga fonder, med 30 procent. Insättningsbegränsningen har också slopats. Vid försäljning av villor och bostadsrätter har den som säljer en bostad och därefter köper en annan bostad, vissa möjligheter att skjuta upp beskattningen av en eventuell realisationsvinst i samband med försäljningen av ursprungsbostaden.

Variationer i taxeringsunderlagen över tiden

4.13 Tabell visar taxeringsunderlag och skatten på kapitalinkomst för fysiska personer (individer och dödsbon) inkomståren 1991-1997. Det bör observeras att beloppen i tabellen avser *taxeringsmässiga skatteunderlag* och dessa har varierat över tiden, bl.a. som en återspeglning av förändringar i skattesatsen (t.ex. är det taxeringsmässiga skatteunderlaget vid utdelningar på svenska aktier satt till noll år 1994 då aktierna var befriade från skatt i individledet; ett annat exempel är sänkningen av reavinstskatten på aktier 1994 från 25 till 12,5 procent vilket tekniskt effektuerades genom att det taxeringsmässiga underlaget sänktes).

Jämförelsen visar att beloppen för skuldräntor har minskat jämfört med början av 1990-talet men de är betydligt större än för inkomsträntor/utdelningar. Detta hänger givetvis samman med att skuldräntor kopplade till småhusinnehav också redovisas i detta inkomstslag.

Reavinsterna har varierat kraftigt mellan åren. Åren 1991, 1994, 1996 och 1997 har nivåerna varit höga. Svängningarna förklaras bl.a. av skatteplanering i samband med förändring av skattereglerna. Trots att reavinsterna i de taxeringsmässiga underlagen 1994 bara togs upp till hälften av vad som gällde 1993 så ökade reavinsternas netto från 14 till 32 miljarder kr. Den kraftiga ökningen av reavinsterna 1994 sammanhänger med att många sålde aktier under slutet av året då det blev känt att reavinstskatten skulle skärpas. År 1996 blev nivån hög bl.a. beroende på att innehav i allemansfonder realiserades inför de förändringar som innebar att den speciella skattenedsättningen för allemansfonder skulle slopas. Sett mera långsiktigt har hushållens ändrade sparbetende, som innebär att man i ökad utsträckning sparar i värdepapper, betydelse för utvecklingen av reavinsterna.

4.13 Tabell.

Taxeringsunderlag och skatt på inkomst av kapital för fysiska personer inkomståren 1991-1997, mdkr.

Assessed tax base and assessed tax on income from income from capital for individuals 1991-1997, BSEK.

	Taxeringsmässigt skatteunderlag, mdkr						
	Assessed taxbase, BSEK						
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Inkomstränta/utdelningar/positiv räntefördelning (<i>income from interest and dividend</i>)	48,0	53,1	47,8	41,8	46,6	46,0	42,8
Skuldränta/negativ räntefördelning (<i>interest on debts</i>)	- 84,7	- 91,2	- 84,0	- 76,8	- 74,7	- 70,6	- 60,7
Netto räntor/utdelningar (<i>net interest</i>)	- 36,7	- 38,1	- 36,2	- 35,0	- 28,1	- 24,6	- 17,9
Realisationsvinst (<i>capital gain</i>)	41,7	19,1	19,6	38,8	21,5	42,4	59,3
Realisationsförlust (<i>capital loss</i>)	- 3,3	- 4,1	- 5,5	- 6,5	- 4,9	- 4,6	- 4,2
Nettoreavinst (<i>net capital gain</i>)	38,4	15,0	14,1	32,3	16,6	37,7	55,1
Förvaltningskostnader m.m. (<i>administration cost</i>)	- 1,3	- 0,9	- 0,7	- 0,4	- 0,3	- 0,4	- 0,5
Summa inkomst av kapital (<i>total income from capital</i>)	0,4	- 24,0	- 22,8	- 3,1	- 11,8	12,7	36,7
Nettoskatt på inkomst av kapital (<i>net tax on income from capital</i>)	- 0,7	- 6,5	- 6,2	- 0,3	- 3,1	4,2	11,3

Källa: Riksskatteverket, underlag för taxeringsutfallet.

4.14 Tabell.

Inkomst av kapital 1997, taxeringsmässiga begrepp, antal och belopp (exkl. dödsbon).

Assessed income on capital 1997, assessment concepts, numbers and amounts (capital of deceased excluded).

	Antal individer tusental Number of persons, thousands	Totalt belopp mdkr Total amount, BSEK	Genomsnitt tkr Average amount, KSEK
Kapitalinkomster (capital income):			
- ränta, utdelning m.m. (income from interest and dividend)	5 459	37,0	6,8
- uthyrning privatbostad (letting private residence)	62	0,9	15,0
- positiv räntefördelning (positive interest adjustment for self-employed)	139	4,4	31,9
- realisationsvinst (capital gain)	1 471	57,8	39,3
Summa kapitalinkomster (Sum capital income)	5 608	100,2	17,9
Kapitalutgifter (capital expenditure):			
- utgiftsränta (interest on debts)	4 074	60,3	14,8
- förvaltningskostnad (administration cost)	98	0,4	4,5
- negativ räntefördelning (negative interest adjustment for self-employed)	37	0,5	14,3
- realisationsförlust (capital loss)	218	4,2	19,2
Summa kapitalutgifter (Sum capital expenditure)	4 161	65,5	15,7
Netto (net capital income)	6 999	34,7	
varav överskott (of which surplus)	3 819	85,6	22,4
varav underskott (of which deficit)	3 179	50,9	16,0

Källa: SCB. Inkomster, skatter och bidrag 1997.

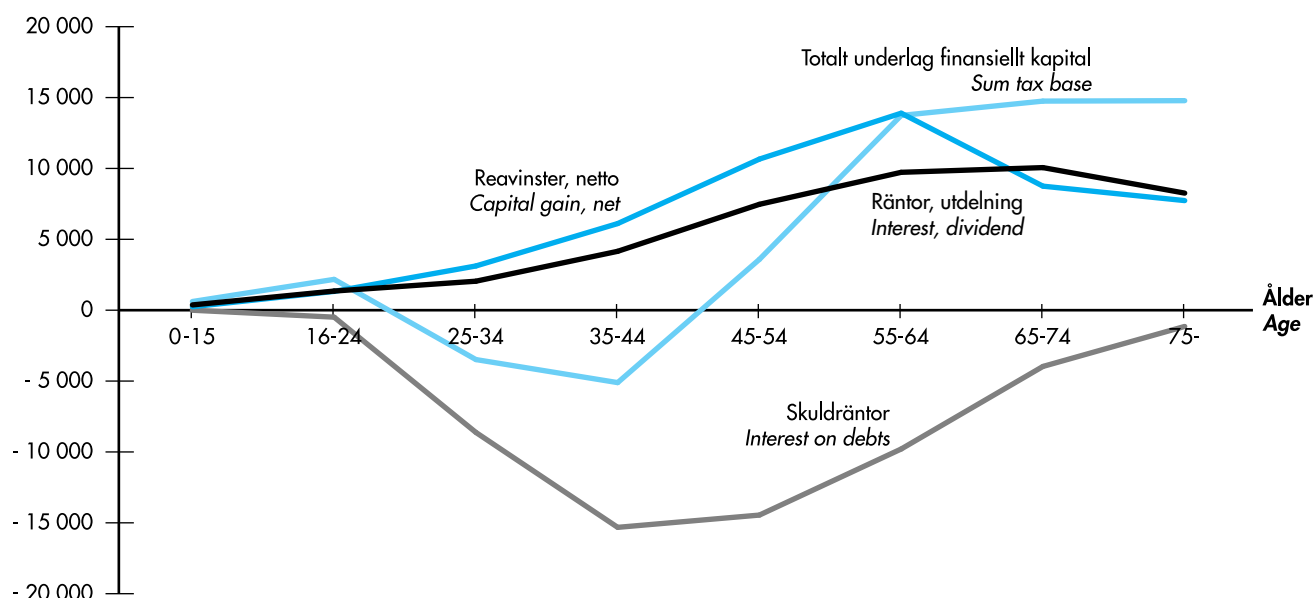
Kapitalinkomsterna varierar med åldern

Inkomsterna från räntor och utdelningar ökar med åldern (4.15 Diagram). Reavinsterna är som störst i övre medelåldern. I åldrarna 25-64 år är reavinsterna större än intäkterna från räntor/utdelningar. Mest skuldyngda är hushållen i åldersgruppen 35-54 år med skuldräntor på i genomsnitt ca 15 000 kr.

4.15. Diagram.

Underlagen ("skattebasen") för beskattning av finansiellt kapital per invånare i olika åldersgrupper år 1997, kr.

Average net income on financial capital ("tax base") for individuals by age-group in 1997, SEK per inhabitant.

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet återfinns i 4.22 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

Källa: Bearbetningar av SCB:s Storurval 1997.

4.6 Förmögenhetsskatt

Förmögenhetsbeskattningen kan ses som ett progressivt komplement i en i övrigt proportionell kapitalinkomstbeskattning. Progressiviteten består i att den proportionella skatt, 1,5 procent, som tas ut på nettoförmögenheter överstigande en viss nivå bildar ett andra skikt i beskattningen av avkastningen på kapital. Inkomståret 1997 betalade individerna 5,3 miljarder kr i förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatt betalas även av vissa juridiska personer i första hand ekonomiska föreningar och vissa stiftelser⁴. Förmögenhetsskatten för dessa år 1997 ca 124 miljoner.

4.16. Tabell.

Debitering av förmögenhetsskatt 1992-1997, antal skattskyldiga (1000-tal) och belopp (mkr).

Recurrent tax on wealth 1992-1997, number (thousands) and amounts (MSEK).

	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Fysiska personer (individuals):						
antal, tusental (number, thousands)	400	474	379	407	457	578
belopp, mkr (amount, MSEK)	2 112	2 785	3 072	3 503	5 034	5 329
Juridiska personer (legal entities):						
antal, tusental (number, thousands)	11	12	11	12	12	12
belopp, mkr (amount, MSEK)	62	70	72	81	114	124

Källa: Riksskatteverket. Debiteringsstatistik.

4.6.1 Proportionell förmögenhetsskatt sedan 1992

Åren 1990 och 1991 fanns ett progressivt inslag i förmögenhetsskatteskalen. Sedan 1992 är förmögenhetsskatten proportionell och utgår med 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger skattepliktsgränsen. Skattepliktsgränsen för uttag av förmögenhetsskatt på fysiska personer höjdes 1996 från 800 000 till 900 000 kronor. Højningen gjordes bl.a. för att dämpa genomslaget av fastighets-taxeringen 1996. Förmögenhetsskatteskalen för fysiska personer åren 1990-1999 framgår av sammanställningen i 4.17 Tabell.

Sambeskattning

Förmögenheter sambeskattas fortfarande. För makar och sammanboende som har eller haft gemensamma barn gäller således skattepliktsgränsen på 900 000 kr för hushållet ihop.

4.17 Tabell.

Skattepliktsgräns och skattesatser i förmögenhetsbeskattningen.

Level of net wealth, above which wealth tax is to be paid, and tax rates.

Inkomstår Income year	Vid en beskattningsbar förmögenhet av, tkr At a taxable net wealth of, KSEK	Skattesats inom skiktet, % Tax rate in %
1990	800 - 1 600	1,5
	1 600 - 3 600	2,5
	3 600 -	3,0
1991	800 - 1 600	1,5
	1 600 -	2,5
1992-1995	800 -	1,5
1996-	900 -	1,5

Källa:

Det finns emellertid en begränsningsregel för att det samlade skatteuttaget inte skall bli alltför högt. Spärrbeloppet för skatt på förvärvsinkomst, skatt på kapitalinkomst och förmögenhetsskatt är satt till 60 procent av summan av den beskattningsbara förvärvsinkomsten och inkomsten av kapital. Blir skattebeloppet högre än spärrbeloppet, sätts i första hand förmögenhetsskatten ned (dock inte lägre än till hälften), därefter inkomstskatten på kapitalinkomster och slutligen den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster.

4.6.2 Sammansättning av beskattningsbara förmögenheten

Vid beräkning av den taxerade förmögenheten tas fastigheter upp till taxeringsvärdet (som skall motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Förmögenhet i företag vars aktier är onoterade och som enbart är rörelsedrivande eller fastighetsförvaltande är inte skattepliktig. Ingen förmögenhetsskatt betalas heller på aktier på de s.k. OTC- och O-listorna⁵. Inregistrerade aktier på börsen togs t.o.m. 1995 upp till 75 procent av marknadsvärdet. År 1996 togs de upp till fulla värdet. Fr.o.m. 1997 tas de upp till 80 procent av sitt marknadsvärde.

För bedömningar av hur förmögenhetsskatten utvecklas i samband med värdeförändringar på börsen och priset på fastigheter är det väsentligt att känna till hur den beskattningsbara förmögenheten är sammansatt. Simuleringar av förmögenheternas sammansättning på tillgångssidan avseende inkomståret 1996 visar följande⁶:

Komponent	Andel av tillgångsmassan
Egna hem	36%
Bankmedel	24%
Aktier	17%
Hyresfastighet	6%
Övriga tillgångar	17%

”Egna hem” är den tyngsta komponenten med 36 procent av tillgångsmassan. Därefter kommer ”Bankmedel” med 24 procent och aktier med 17 procent.

4) För dessa uppgår fribeloppet till 25 000 kr och skattesatsen till 1,5 promille

5) Med undantag för vissa aktier som i skatteplaneringssyfte flyttat till dessa listor.

6) Källa: ”Beräkningskonventioner”. En rapport från Skatteenkonomiska enheten på Finansdepartementet. Budgetåret 1998.

4.6.3 Hushållens beskattningsbara förmögenhet 368 miljarder

År 1997 hade 342 000 hushåll en nettoförmögenhet över 900 000 kronor. Den samlade beskattningsbara förmögenheten för hushållen var 368 miljarder kr. Av beskattningsvärdet är 44 procent hänförligt till de drygt 19 000 hushåll som har en förmögenhet över fyra mkr (4.16 Tabell).

4.18 Tabell.

Förmögenheter efter storlek 1997 (fysiska personer exkl. dödsbon), antal hushåll som har nettoförmögenhet som överstiger 900 000 kr samt nettoförmögenhet överstigande 900 000 kr.

Taxable net wealth by size 1997 (individuals, capital of deceased excl.), number of households having net wealth exceeding 900 000 SEK and amount of net wealth exceeding 900 000 SEK.

Förmögenhet mkr Net wealth MSEK	Antal familjer med beskattningsbar förmögenhet Number of families with a taxable net wealth		Beskattningsbar förmögenhet (beskattningsunderlag) Assessed wealth (tax base)	
	antal number	andel i % share in %	mdkr BSEK	andel i % share in %
0,9 - 1,0	46 849	14	2,3	1
1,0 - 1,4	131 284	38	36,2	10
1,4 - 2,0	84 023	25	63,1	17
2,0 - 3,0	45 784	13	68,4	19
3,0 - 4,0	14 944	4	37,7	10
4,0 -	19 417	6	160,1	44
Summa (Total) varav (of which)	342 301	100	367,8	100,0
ensamstående (not co-living)	115 049	34	115,6	31,4
sambeskattade (with joint taxation)	227 252	66	252,2	68,6

Källa: SCB. Inkomster, skatter och bidrag 1997.

4.7 Arvs- och gåvoskatt

Arvsskatt tas ut på egendom som förvärfas genom arv eller testamente. Skatten utgår från värdet av den arvslott som den skattskyldige får. Beräkningen görs efter en progressiv skatteskala. Dessutom beror skattens storlek på vilken skatteklass den skattskyldige tillhör. Skattskyldig är den som förvärvar egendomen.

Gåvoskatt tas ut för egendom som förvärfas genom gåva. Skatten baseras på värdet av den gåva som den skattskyldige får och beräknas även den efter en progressiv skatteskala och efter vilken skatteklass den skattskyldige tillhör. Gåvor vars värde understiger 10 000 kronor per år från samma givare är skattefria. Antalet deklarerade gåvor ligger i storleksordningen 30 000 per år.

Värderingsreglerna för tillgångar och skulder i arvs- och gåvobeskattningen är snarlika de som finns i förmögenhetsbeskattningen. En skillnad är tillgångar i

näringsverksamhet. Dessa ingår i beskattningsunderlaget i samband med arv- och gåva men är undantagna från årlig förmögenhetsskatt.

4.7.1 Regler

Sedan år 1992 gäller följande regler för arvs- och gåvoskatten. Först görs ett grundavdrag. Vid arvsbeskattning är grundavdraget 280 000 kr för arv som tillfaller make eller sambo. Grundavdraget för arvslott till barn och barnbarn är 50 000 kr (barn under 18 år får göra avdrag med ytterligare 5000 kronor för varje år som återstår till barnet fyller 18 år). För övriga personer, institutioner och föreningar m.m. är grundavdraget 21 000 kr. Vid gåvobeskattningen är grundavdraget 10 000 kr per år när gåvotagaren får gåvor från samma givare. Efter det att grundavdraget dragits av beskattas arv- och gåvor efter samma skatteskala. Skatteskalan redovisas i 4.19 Tabell.

4.19 Tabell.

Skatteklasser och skattesatser i arvs- och gåvobeskattningen.

Tax classes and tax rates for inheritance and gift tax.

Skattepliktig lott, kr Share of an inheritance	Arvs/gåvoskatt, kr Inheritance/gift tax, SEK
Klass I (make, sambo och avkomlingar): <i>Class I (husband, wife and descendants):</i>	
- 300 000	10% inom skiktet
300 000 - 600 000	30 000 + 20% inom skiktet
600 000 -	90 000 + 30% inom skiktet
Klass II (övriga personer): <i>Class II (other persons):</i>	
- 70 000	10% inom skiktet
70 000 - 140 000	7 000 + 20% inom skiktet
140 000 -	21 000 + 30% inom skiktet
Klass III (institutioner, föreningar m.m.): <i>Class III (institutions, associations etc.):</i>	
- 90 000	10% inom skiktet
90 000 - 170 000	9 000 + 20% inom skiktet
170 000 -	25 000 + 30% inom skiktet

År 1998 gav arvsskatten 1 755 mkr i skatteinkomster medan gåvoskatten inbringade 250 mkr.

4.8 Kupongskatt

Kupongskatt utgår på utdelning på aktier i svenska aktiebolag och andelar i svenska aktiefonder. Den är en definitiv källskatt och erläggs med 30 procent av utdelningen till i utlandet bosatta personer och av vissa med dem likställda utdelningsberättigade. Från huvudregeln om 30 procent kupongskatt förekommer undantag. Till följd av ingångna avtal med olika länder kan kupongskatten sättas ned med varierande skattesatser för att undvika dubbelbeskattning med hänsyn till beskattningen i hemlandet. Kupongskatten resulterade 1998 i skatteinkomster på 1 965 mkr.

4.9 Stämpelskatt

Stämpelskatt utgår vid förvärv av fast egendom och tomträtter samt vid beviljande av in-teckningar.

Stämpelskatten uppgick 1998 till 3 953 mkr. Vid förvärv är skatten 1,5 procent av egendomens värde. Förvärvs egendomen av juridisk person är dock skatten med vissa undantag 3 procent. För att stimulera bostadsmarknaden var stämpelskatten tillfälligt nedsatt till 0,5 resp. 1 procent under perioden 12 juni 1996-31 december 1997.

Vid in-teckning är skatten 2 procent av in-teckningsbeloppet för fast egendom och tomträtt, 1 procent för luftfartyg och näringsverksamhet samt 0,4 procent för skepp.

Tidigare utgick stämpelskatt också på aktier vid bildandet av aktiebolag och vid ökning aktiekapital. Stämpelskatten på aktier upphörde den 1 januari 1995.

4.10 Avkastningsskatt på pensionsfonder

Skatt på pensionsfondernas avkastning är en indirekt skatt som betalas av försäkringsbolag och pensionssparinstitut som förvaltar avsatta pensionsmedel. Avkastningsskatten infördes i samband med skattereformen 1991. Beskattningen av avkastningen på pensionsmedel syftar till att göra beskattningen mera likformig mellan privatpersoners direkta sparande i bank etc. och försäringssparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Genom avkastningsskatten begränsas i princip den del av tillväxten (avkastningen) av pensionskapitalet som kommer den pensionsförsäkrade till godo.

Skatteunderlaget utgörs av pensionskapitalets värde vid taxeringsårets ingång. Därefter beräknas en schablonavkastning genom att multiplicera underlaget med den genomsnittliga statslåneräntan. Schablonavkastningen på pensionsförsäkringskapital beskattas inkomståret 1999 med 15 procent medan avkastningen på kapital i kapitalförsäkring beskattas med 27 procent.

Den totala förmögenheten i pensionsfonderna har vid utgången av år 1998 (som utgör underlag för beskattning under inkomståret 1999) beräknats uppgå till 1 254 miljarder kr⁷. Av kapitalet beräknas tjänstepensionskapitalet uppgå till 898 miljarder, det övriga privata pensionskapitalet till 281 miljarder och kapital i kapitalförsäkringar till 75 miljarder.

Enligt taxeringsutfallet för inkomståret 1997 debiterades totalt 12,3 miljarder kr i avkastningsskatt.

4.11 Bolagsskatt

Från och med 1995 är den statliga inkomstskatten för juridiska personer, eller som den populärt kallas "bolagsskatten", 28 procent. Skatteunderlaget, den taxerade inkomsten, räknas fram som det bokföringsmässiga resultatet korrigerat för skattemässiga justeringar. Vid 1998 års taxering (1997 års inkomster) uppgick den totala taxerade inkomsten för aktiebolag (inkl. sparbanker och utländska juridiska personer) till 161,6 miljarder kr och bolagsskatten för dessa till 44,3 miljarder kr. Av samtliga aktiebolag redovisar ca 2/3 överskott vid taxeringen och resterande tredjedel redovisar sammanlagda underskott på 233 miljarder.

En stor andel av den redovisade beskattningsbara inkomsten är hänförlig till en mindre mängd mycket stora företag. Så stor andel som 93 procent av bolagen svarade för endast 15 procent av den totala taxerade inkomsten.

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först skall betala skatt på sin vinst. Därefter skall aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag i princip inte får göra avdrag för vinstutdelning uppkommer dubbelbeskattning.

Företagsbeskattningen behandlas utförligare i kapitel 6.

⁷) Källa: "Beräkningskonventioner". En rapport från Skatteenomiska enheten på Finansdepartementet. Budgetåret 1999.

Tabellbilaga.

- 4.20 Tabell. Skatt på kapital år 1997 för individer efter ålder samt för dödsbon.
- 4.21 Tabell. Skatt på kapital år 1997 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.
- 4.22 Tabell. Avkastning på finansiellt kapital år 1997 för individer efter ålder samt för dödsbon.
- 4.23 Tabell. Avkastning på finansiellt kapital år 1997 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.
- 4.24 Tabell. Fastighetsskatt per kvm värdeyta för småhus i olika län 1996.
- 4.25 Tabell. Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1998. Löpande och fasta priser.
- 4.26 Tabell. Fastighetsprisindex för småhus i olika regioner 1981-1998.
- 4.27 Tabell. Generalindex på Stockholms fondbörs.
- 4.28 Tabell. Ränteutvecklingen 1990 och framåt för rörlig och bunden, femårig, villaränta.

4.20 Tabell.

Skatt på kapital år 1997 för individer efter ålder samt för dödsbon.

Taxes on capital 1997 for individuals by age-group and for capital of deceased.

Ålder	Antal Individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK						Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK					
		Fastighets- skatt	Förmögen- hetsskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital- överskott	Skatte- reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer	Fastighets- skatt	Förmögen- hetsskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital- överskott	Skatte- reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer
Age	Number of persons	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax
0 - 15	1 545 240	7	44	281	281	0	332	5	28	182	182	0	215
16 - 24	1 042 372	79	71	688	822	- 134	838	76	68	660	789	- 129	804
25 - 34	1 259 626	1 320	106	- 1 247	1 808	- 3 055	179	1 048	84	- 990	1 435	- 2 425	142
35 - 44	1 180 865	3 028	454	- 1 679	3 042	- 4 721	1 803	2 564	384	- 1 422	2 576	- 3 998	1 527
45 - 54	1 271 555	4 151	1 138	1 668	5 964	- 4 296	6 957	3 265	895	1 312	4 690	- 3 379	5 471
55 - 64	904 720	2 914	1 288	3 806	5 691	- 1 885	8 008	3 221	1 424	4 207	6 290	- 2 084	8 851
65 - 74	782 292	1 924	1 209	3 493	4 127	- 634	6 626	2 459	1 545	4 465	5 276	- 810	8 470
75 -	839 984	1 183	989	3 731	3 912	- 181	5 903	1 408	1 177	4 442	4 657	- 215	7 028
Samtliga (All)	8 826 656	14 607	5 298	10 740	25 647	- 14 907	30 645	1 655	600	1 217	2 906	- 1 689	3 472
Andel % (Share, %)	48%	17%	35%	84%	-49%	100%							
Tillkommer för (To be added for): dödsbon (capital of deceased)	331 703	284	50	683	728	- 45	1 017	856	151	2 059	2 195	- 136	3 066
Totalt (Total)	9 158 359	14 891	5 348	11 423	26 375	- 14 952	31 662						

Anm: De smärre avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i tabell 4.1 sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1997.

4.21 Tabell.

Skatt på kapital år 1997 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.

Taxes on capital 1997 for individuals by assessed income from earning and for capital of deceased.

Taxerad förvärvsinkomst tkr	Antal Individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK						Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK					
		Fastighets- skatt	Förmögen- hetsskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital- överskott	Skatte- reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer	Fastighets- skatt	Förmögen- hetsskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital- överskott	Skatte- reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer
Assessed income from work KSEK	Number of persons	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax
0	1 944 994	314	215	972	1 021	- 49	1 501	161	111	500	525	- 25	772
- 20	480 843	201	101	705	753	- 48	1 007	418	210	1 466	1 566	- 100	2 094
20 - 40	260 531	168	69	590	690	- 100	827	645	265	2 265	2 648	- 384	3 174
40 - 60	497 552	431	253	1 185	1 326	- 141	1 869	866	508	2 382	2 665	- 283	3 756
60 - 80	431 103	420	168	785	1 063	- 278	1 373	974	390	1 821	2 466	- 645	3 185
80 - 100	405 485	538	191	584	969	- 385	1 313	1 327	471	1 440	2 390	- 949	3 238
100 - 120	514 234	759	236	631	1 215	- 584	1 626	1 476	459	1 227	2 363	- 1 136	3 162
120 - 140	620 486	1 107	292	445	1 372	- 927	1 844	1 784	471	717	2 211	- 1 494	2 972
140 - 160	635 455	1 200	274	235	1 414	- 1 179	1 709	1 888	431	370	2 225	- 1 855	2 689
160 - 180	613 085	1 278	323	46	1 413	- 1 367	1 647	2 085	527	75	2 305	- 2 230	2 686
180 - 200	578 680	1 384	325	- 11	1 612	- 1 623	1 698	2 392	562	- 19	2 786	- 2 805	2 934
200 - 220	467 674	1 232	287	- 364	1 158	- 1 522	1 155	2 634	614	- 778	2 476	- 3 254	2 470
220 - 240	363 728	1 082	277	- 246	1 112	- 1 358	1 113	2 975	762	- 676	3 057	- 3 734	3 060
240 - 260	251 485	809	199	- 151	902	- 1 053	857	3 217	791	- 600	3 587	- 4 187	3 408
260 - 280	178 204	619	168	- 119	728	- 847	668	3 474	943	- 668	4 085	- 4 753	3 749
280 - 300	114 882	461	145	35	596	- 561	641	4 013	1 262	305	5 188	- 4 883	5 580
300 - 320	86 379	331	117	4	439	- 435	452	3 832	1 354	46	5 082	- 5 036	5 233
320 - 340	66 462	297	122	3	394	- 391	422	4 469	1 836	45	5 928	- 5 883	6 349
340 - 360	51 821	232	113	83	371	- 288	428	4 477	2 181	1 602	7 159	- 5 558	8 259
360 - 400	77 706	404	180	197	672	- 475	781	5 199	2 316	2 535	8 648	- 6 113	10 051
400 - 500	100 112	568	323	466	1 108	- 642	1 357	5 674	3 226	4 655	11 068	- 6 413	13 555
500 - 1000	76 686	603	569	1 698	2 282	- 584	2 870	7 863	7 420	22 142	29 758	- 7 615	37 425
1000 -	9 067	171	351	2 965	3 036	- 71	3 487	18 860	38 712	327 010	334 841	- 7 831	384 581
Samtliga (All)	8 826 656	14 607	5 298	10 740	25 647	- 14 907	30 645	1 655	600	1 217	2 906	- 1 689	3 472
Tillkommer för (To be added for) dödsbon (capital of deceased)	331 703	284	50	683	728	- 45	1 017	856	151	2 059	2 195	- 136	3 066
Totalt (Total)	9 158 359	14 891	5 348	11 423	26 375	- 14 952	31 662						

Anm: De smärre avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i tabell 4.1 sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1997.

4.22 Tabell.

Avkastning på finansiellt kapital år 1997 för individer efter ålder samt för dödsbon.

Assessed net income on financial capital 1997 for individuals by age-group and for capital of deceased.

Ålder Age	Antal individer Number of persons	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK					Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK				
		Ränte- inkomster utdelningar	Reavinster netto för förlust m.m.	Skuld- räntor m.m.	Avdrag för förvaltnings- kostnad	Summa underlag	Ränte- inkomster utdelningar	Reavinster netto för förlust m.m.	Skuld- räntor m.m.	Avdrag för förvaltnings- kostnad	Summa underlag
		Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base	Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base
0 - 15	1 545 240	574	378	- 4	- 3	945	371	245	- 3	- 2	612
16 - 24	1 042 372	1 407	1 382	- 512	- 10	2 267	1 350	1 326	- 491	- 10	2 175
25 - 34	1 259 626	2 576	3 930	- 10 863	- 31	- 4 388	2 045	3 120	- 8 624	- 25	- 3 484
35 - 44	1 180 865	4 905	7 216	- 18 090	- 64	- 6 033	4 154	6 111	- 15 319	- 54	- 5 109
45 - 54	1 271 555	9 498	13 554	- 18 378	- 112	4 562	7 470	10 659	- 14 453	- 88	3 588
55 - 64	904 720	8 800	12 574	- 8 859	- 85	12 430	9 727	13 898	- 9 792	- 94	13 739
65 - 74	782 292	7 869	6 845	- 3 104	- 71	11 539	10 059	8 750	- 3 968	- 91	14 750
75 -	839 984	6 938	6 494	- 962	- 54	12 416	8 260	7 731	- 1 145	- 64	14 781
Samtliga (All)	8 826 656	42 566	52 373	- 60 771	- 430	33 738	4 822	5 934	- 6 885	- 49	3 822
Tillkommer för (To be added for): dödsbon (tax base of deceased)	331 703	568	1 537	- 291	- 15	1 799	1 712	4 634	- 877	- 45	5 469
Totalt (Total)	9 158 359	43 134	53 910	- 61 062	- 445	35 537					

Anm: De smärre avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i 4.13 Tabell sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1997.

4.23 Tabell.

Avkastning på finansiellt kapital år 1997 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.

Assessed net income on financial capital 1997 for individuals by assessed income from earnings and for capital of deceased.

Taxerad förvärvs- inkomst, tkr Assessed inc. from work, KSEK	Antal individer Number of persons	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK					Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK				
		Ränteink. utdelningar m.m. Income from interest and dividend	Reavinst netto för förlust Capital gain net for losses	Skuld- räntor m.m. Interest on debts	Avdrag för förvaltnings- kostnad Deduction for adm. cost	Summa underlag Sum tax base	Ränteink. utdelningar m.m. Income from interest and dividend	Reavinst netto för förlust Capital gain net for losses	Skuld- räntor m.m. Interest on debts	Avdrag för förvaltnings- kostnad Deduction for adm. tax base cost	Summa underlag Sum
0	1 944 994	1 608	2 000	- 679	- 24	2 905	827	1 028	- 349	- 12	1 494
- 20	480 843	1 132	1 178	- 392	- 14	1 904	2 354	2 450	- 815	- 29	3 960
20 - 40	260 531	877	1 509	- 473	- 18	1 895	3 366	5 792	- 1 816	- 69	7 274
40 - 60	497 552	2 499	1 959	- 695	- 15	3 748	5 023	3 937	- 1 397	- 30	7 533
60 - 80	431 103	1 888	1 806	- 1 106	- 15	2 573	4 379	4 189	- 2 566	- 35	5 968
80 - 100	405 485	1 978	1 409	- 1 559	- 12	1 816	4 878	3 475	- 3 845	- 30	4 479
100 - 120	514 234	2 437	1 816	- 2 255	- 9	1 989	4 739	3 531	- 4 385	- 18	3 868
120 - 140	620 486	3 038	1 776	- 3 496	- 14	1 304	4 896	2 862	- 5 634	- 23	2 102
140 - 160	635 455	2 880	2 355	- 4 470	- 18	747	4 532	3 706	- 16 034	- 28	1 176
160 - 180	613 085	2 744	2 659	- 5 255	- 18	130	4 476	4 337	- 8 571	- 29	212
180 - 200	578 680	3 018	3 029	- 6 216	- 24	- 193	5 215	5 234	- 10 742	- 41	- 334
200 - 220	467 674	2 448	2 214	- 5 873	- 21	- 1 232	5 234	4 734	- 12 558	- 45	- 2 634
220 - 240	363 728	2 239	2 184	- 5 362	- 18	- 957	6 156	6 004	- 14 742	- 49	- 2 631
240 - 260	251 485	1 581	2 089	- 4 177	- 24	- 531	6 287	8 307	- 16 609	- 95	- 2 111
260 - 280	178 204	1 353	1 659	- 3 405	- 14	- 407	7 592	9 310	- 19 107	- 79	- 2 284
280 - 300	114 882	1 078	1 325	- 2 296	- 11	96	9 384	11 534	- 19 986	- 96	836
300 - 320	86 379	696	1 090	- 1 779	- 9	- 2	8 058	12 619	- 20 595	- 104	- 23
320 - 340	66 462	786	802	- 1 591	- 7	- 10	11 826	12 067	- 23 938	- 105	- 150
340 - 360	51 821	617	884	- 1 219	- 12	270	11 906	17 059	- 23 523	- 232	5 210
360 - 400	77 706	1 291	1 425	- 2 063	- 15	638	16 614	18 338	- 26 549	- 193	8 210
400 - 500	100 112	1 804	2 739	- 2 974	- 32	1 537	18 020	27 359	- 29 707	- 320	15 353
500 - 1000	76 686	2 761	5 767	- 2 843	- 59	5 626	36 004	75 203	- 37 073	- 769	73 364
1000 -	9 067	1 813	8 700	- 593	- 27	9 893	199 956	959 524	- 65 402	- 2 9781	091 100
Samtliga (All)	8 826 656	42 566	52 373	-60 771	- 430	33 738	4 822	5 934	- 6 885	- 49	3 822
Tillkommer för (To be added for) dödsbon (tax base of deceased)	331 703	568	1 537	- 291	- 15	1 799	1 712	4 634	- 877	- 45	5 469
Totalt (Total)	9 158 359	43 134	53 910	- 61 062	- 445	35 537					

Anm: De smärre avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i 4.13 Tabell sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1997.

4.24 Tabell. Fastighetsskatt per kvm värdeyta för småhus i olika län 1996.

Real estate tax per square meter valued area for
private houses in different counties 1996.

Län County	Kr per kvm värdeyta SEK per square meter valued area			Summa Total
	Friliggande hus Detached one- and two-dwelling buildings	Rad- och kedjehus Linked buildings	Fritidshus Buildings for seasonal use	
Stockholm	107	84	116	102
Göteborg o Bohus	78	80	84	79
Uppsala	63	72	66	65
Malmöhus	62	69	65	64
Holland	63	48	76	63
Södermanland	59	52	70	60
Riket	58	68	69	60
Östergötland	56	65	58	58
Gotland	53	91	57	56
Västmanland	56	61	52	56
Blekinge	51	55	59	52
Älvsborg	51	60	53	52
Kristianstad	46	55	65	49
Kopparberg	47	50	58	49
Västerbotten	46	65	49	49
Kalmar	47	41	59	48
Örebro	46	47	42	46
Jämtland	42	64	51	46
Jönköping	44	54	40	45
Värmland	45	52	43	45
Gävleborg	44	52	42	45
Norrbottn	44	52	44	45
Kronoberg	43	59	38	44
Skaraborg	43	60	42	43
Västernorrland	39	49	45	41

Källa: Fastighetsskatt – alternativa underlag m.m. (Ds 1998:3).

4.25 Tabell.

Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1998, löpande och 1981 års priser.

Real estate prices for permanent one- and two dwelling houses and houses for seasonal use 1981-1998, current prices and price level of 1981.

År Year	Småhus Permanent one- or two-dwelling houses				Fritidshus Houses for seasonal use				KPI Consumer price index	
	Index 1981 = 100		Förändr. föreg. år,%		Index 1981 = 100		Förändr. föreg. år,%		Index 1981=100	Förändring från föreg. år, %
	Löpande priser	Fasta priser	Löpande priser	Fasta priser	Löpande priser	Fasta priser	Löpande priser	Fasta priser		
	Indices 1981=100	Price level	Change in % from last year	Price level	Indices 1981=100	Price level	Change in % from last year	Price level	Indices	Change in
	Current	of 1981	Current	of 1981	Current	of 1981	Current	of 1981	1981=100	% from
	prices		prices		prices		prices		last year	
1981	100	100			100	100			100	
1982	101	93	+ 1	- 7	104	96	+ 4	- 4	109	+ 8,6
1983	101	85	+ 0	- 8	107	90	+ 3	- 6	118	+ 9,0
1984	105	82	+ 4	- 4	112	88	+ 5	- 3	128	+ 8,0
1985	109	79	+ 4	- 3	117	85	+ 4	- 3	137	+ 7,4
1986	115	80	+ 6	+ 1	123	86	+ 5	+ 1	143	+ 4,2
1987	130	87	+ 13	+ 9	139	93	+ 13	+ 8	149	+ 4,2
1988	154	98	+ 18	+ 12	166	105	+ 19	+ 13	158	+ 5,8
1989	181	108	+ 18	+ 10	191	114	+ 15	+ 8	168	+ 6,5
1990	203	110	+ 12	+ 2	216	117	+ 13	+ 2	185	+ 10,4
1991	217	107	+ 7	- 2	253	125	+ 17	+ 7	203	+ 9,4
1992	197	95	- 9	- 11	225	109	- 11	- 13	207	+ 2,2
1993	175	81	- 11	- 15	205	94	- 9	- 13	217	+ 4,7
1994	183	83	+ 5	+ 2	215	97	+ 5	+ 3	222	+ 2,2
1995	184	81	+ 1	- 2	215	95	+ 0	- 2	227	+ 2,5
1996	185	81	+ 1	+ 0	219	96	+ 2	+ 1	228	+ 0,5
1997	198	86	+ 7	+ 6	228*	99*	+ 4*	+ 4*	230	+ 0,5
1998	217	95	+ 10	+ 10	248	108	+ 9	+ 9	229	- 0,1

* Tidsseriebrott

Källa: Statistiska centralbyrån. Fastighetsprisstatistik.

4.26. Tabell.

Fastighetsprisindex för småhus i olika regioner 1981-1998, 1981=100.

Real estates price index for one- and two-dwelling buildings 1981-1998, 1981=100.

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Konsumentprisindex <i>(consumer price index)</i>	100	109	118	128	137	143	149	158	168	185	203	207	217	222	227	228	230	229
EGNAHEM <i>(Owner-occupied one- or two-dwelling buildings)</i>																		
Stockholms län	100	101	103	106	111	121	147	187	222	246	254	216	183	201	204	205	230	265
därav Stor-Stockholm	100	101	103	105	111	121	148	189	224	247	254	217	184	202	206	207	233	269
Östra mellansverige	100	101	101	103	107	111	125	147	170	190	204	189	167	172	171	173	182	197
Småland med öarna	100	100	99	102	104	108	118	133	151	173	190	180	168	175	176	178	185	202
Sydsverige	100	100	100	103	107	111	124	145	176	204	228	209	185	194	196	200	214	235
därav Stor-Malmö	100	100	100	105	109	114	129	157	195	229	258	231	197	208	210	213	230	261
Västsverige	100	101	102	107	114	120	135	162	192	213	226	203	179	186	187	188	202	219
därav Stor-Göteborg	100	101	104	110	116	126	148	181	217	242	253	219	189	199	200	201	220	249
Norra mellansverige	100	101	101	103	106	110	120	137	158	178	190	179	165	168	167	168	171	179
Mellersta Norrland	100	104	104	105	107	112	123	134	151	168	180	173	154	158	152	153	156	161
Övre Norrland	100	102	102	107	110	115	125	139	161	179	193	182	164	169	166	165	170	179
Hela riket (All of Sweden)	100	101	101	105	109	115	130	154	181	203	217	197	175	183	184	185	198	217
FRITIDSHUS <i>(Buildings for seasonal and secondary use)</i>																		
Stockholms län	100	105	108	115	122	130	155	201	233	263	307	261	226	241	239	240*	268	303
Södra ostkusten, Öland och Gotland	100	98	102	104	109	118	128	147	176	194	243	221	204	210	210	223	236	239
Västkusten	100	104	107	114	122	128	149	178	208	238	289	251	235	239	243	252	283	318
Sydsverige	100	100	104	106	114	117	130	152	170	202	248	230	220	229	227	234	265	284
Göta och Svealands inland utom Dalarnas län	100	105	106	110	114	120	130	153	177	199	226	207	189	199	197	202	185	196
Norra ostkusten t.o.m. Höga kusten	100	108	109	116	116	123	135	152	168	194	234	208	195	197	206	208	212	224
Nedre Norrlands inland samt Dalarnas län	100	103	103	108	110	113	124	133	146	161	168	158	149	156	156	155	151	161
Övre Norrland	100	114	121	125	130	137	150	165	187	212	242	216	198	210	211	225	215	225
Hela riket (All of Sweden)	100	104	107	112	117	123	139	166	191	216	253	225	205	215	215	219	228	248

* Tidsseriebrott

Källa: Statistiska centralbyrån, Fastighetsprisstatistik.

4.27 Tabell.

Generalindex på Stockholms fondbörs, aktieindex 28/12 1979=100.

The Stockholm Stock Exchange share indices, indices
28/12 1979=100.

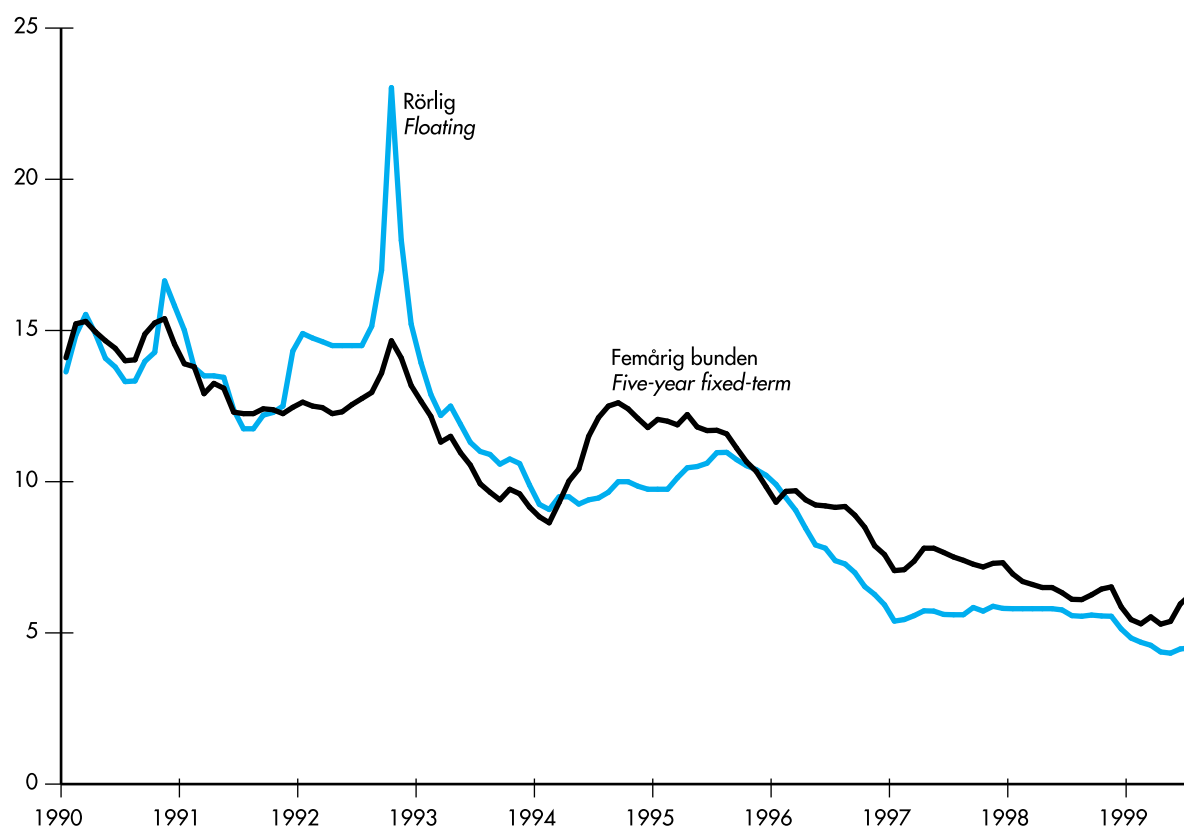
År	Index vid slutet av året	Förändring i % från föregående år
Year	Indices by the end of the year	Change in % from previous year
1987	668	
1988	1014	+ 52%
1989	1262	+ 24%
1990	870	- 31%
1991	918	+ 5%
1992	913	- 1%
1993	1403	+ 54%
1994	1471	+ 5%
1995	1736	+ 18%
1996	2403	+ 38%
1997	3000	+ 25%
1998	3315	+ 10%

Källa: Statistiska centralbyrån. Allmän månadsstatistik.

4.28. Diagram.

Ränteutvecklingen, 1990 och framåt, för rörlig och bunden, femårig, villaränta(Spintab), procent.

Lending rate for family houses, 1990 and forward, showing floating interest rate and interest rate for five-year fixed-term loan, percent.

Källa: Boverket. Indikatorer.

Källor och lästips

Ekonomistyrningsverket:

- Inkomstliggaren (hänvisningar till aktuella skattelagar och skatteförordningar).
- Budgetprognos (4 gånger om året).
- Statens Finanser (populär framställning om bl.a. skatterna).

Riksskatteverket:

- De svenska skatternas historia.
- Fick-data (häfte i fickformat med översikt av de vanligaste skatte- avgiftssatser m.m).
- RSV-Nytt (sammandrag av förslag i betänkanden, propositioner, beslut om förändringar m.m.; utkommer ungefär varannan vecka.).
- Fastighetsskatt. Informationsbroschyr från skatteförvaltningen.

Statistiska centralbyrån:

- Realkapitalstock och förmögenhet 1980-1995. Appendix 3 till Nationalräkenskaper 1980-1994. Statistiska meddelanden N 10 SM 9501.
- Finansräkenskaper. Statistiska meddelanden serie Fm 11 (år) samt serie Fm 17 (kvartal).
- Inkomster, skatter och bidrag. Totalräknad statistik. Individ och familjeuppgifter. Riket - län - kommuner. Statistiska meddelanden serie If 20.
- Inkomstfördelningsundersökningen. Statistiska meddelanden serie If 21.
- Taxeringsutfallet. Statistiska meddelanden serie O 21.
- STATUS (en mikrosimuleringsmodell för beräkningar av skatt m.m. för olika familjetyper dels enligt gällande regler dels med möjlighet att testa effekter av regeländringar).
- Rikets fastigheter. Statistiska meddelanden serie Bo 37.
- Fastighetsprisstatistik. Statistiska meddelanden serie Bo 40.

Boverket:

- Boverkets indikatorer. Utvecklingen på bygg-, bostads- och kreditmarknaden.

Övrigt:

- Fastighetsskatt – alternativa underlag (Ds 1998:3).
- Finansdepartementet: Beräkningskonventioner. (Konventioner för beräkning och redovisning av budgeteffekter vid ändrade skatte- och avgiftsregler. Rapport från Skatteekonomiska enheten på Finansdepartementet).